

Súd: Okresný súd Nitra
Spisová značka: TO-5Pc/30/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4619202990
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Dagmar Snopeková
ECLI: ECLI:SK:OSNR:2023:4619202990.18

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nitra sudkyňou Mgr. Dagmar Snopekovou v konaní o určenie otcovstva a o úprave rodičovských práv a povinností a o výžive malol. účastníkov konania: 1/ maloletej A. B., nar. XX. XX. XXXX, bývajúcej u matky, zastúpenej Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Topoľčany, so sídlom v Topoľčanoch, Škultétyho 1577/8, 2/ matky C. B. D., E. F. nar. XX. XX. XXXX, bývajúcej v G., C. H. XXXX/XX, zastúpenej: JUDr. Margita Kytnarová, advokátka so sídlom v Topoľčanoch, Sv. Cyrila a Metoda 4595/18, 3/ mužovi, ktorého otcovstvo má byť určené (navrhovateľ): H. I., nar. XX. XX. XXXX, bytom G., J. K. XXX/XX, zastúpený: JUDr. Carmen Linkeschová, advokátka so sídlom v Topoľčanoch, Škultétyho 10, takto

rozhodol:

- I. Súd návrh otca H. I., nar. XX.XX.XXXX na úpravu styku s maloletou A. B., nar. XX.XX.XXXX zamieta.
- II. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.
- III. Navrhovateľ je povinný zaplatiť súdnej znalkyni PhDr. Mgr. Alene Bednárovej znalečné v sume 81,36 eur na účet IBAN: L. XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX, variabilný symbol: 20230028, do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

odôvodnenie:

1. Muž, ktorého otcovstvo malo byť určené (ďalej navrhovateľ) podal dňa 18.12.2019 návrh na určenie otcovstva k malol. A. B., nar. XX.XX.XXXX. Navrhovateľ navrhol upraviť aj styk otca s malol. dieťaťom.
2. Súd vo veci rozhodol rozsudkom sp. zn. XXX/XX/XXXX - XXX zo dňa 30.06.2021 tak, že:
 - I. Súd určuje, že H. I., nar. XX.XX.XXXX, je otcom malol. A. B., nar. XX. XX. XXXX z matky : C. B. D., E. F., nar. XX.XX.XXXX.
 - II. Malol. A. B., nar. XX.XX.XXXX sa zveruje do osobnej starostlivosti matky, ktorá ju bude zastupovať a spravovať jej majetok.
 - III. Navrhovateľ (otec) je povinný platiť výživné na malol. A. B., nar. XX.XX.XXXX v sume 200 eur mesačne do rúk matky, splatné vždy do 15-teho dňa daného kalendárneho mesiaca vopred s účinnosťou od právoplatnosti rozsudku.
- IV. Súd upravuje styk otca s maloletou A. tak, že je oprávnený stýkať sa s ňou nasledovne:

počas bežného roka každý párný týždeň v piatok od 15,00 hod. do 16,00 hod. otec si dieťa prevezme v mieste bydliska matky a je povinný po ukončení styku maloleté dieťa v určený deň a hodinu odovzdať matke v mieste jej bydliska.

Matka je povinná maloleté dieťa na styk s otcom riadne pripraviť a tento mu umožniť a otec je povinný po ukončení styku dieťa matke riadne odovzdať.

V. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

3. Proti tomuto rozsudku podala matka malol. dieťaťa odvolanie a Krajský súd v Nitre rozsudkom sp. zn. 9CoP/35/2021-346 zo dňa 03.02.2023 rozhodol tak, že:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch týkajúcich sa určenia otcovstva (I.), zverenia maloletej do osobnej starostlivosti matky (II.), určenia vyživovacej povinnosti otca (III.) potvrdzuje.

Rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku o úprave styku otca s maloletou A. (IV.) a vo výroku o náhrade trov konania (V.) zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

4. Právna zástupkyňa navrhovateľa na pojednávaniach po zrušení rozsudku v časti o úprave styku otca s malol. dieťaťom uviedla, že navrhovateľ má kópie listov, ktoré posielal dcére, jeden na adresu jej trvalého pobytu a druhý list adresoval na ZŠ, ktorú malol. navštevuje. Prvý list si maloletá prevzala a zrejme aj prečítala, keďže navrhovateľ dostal odpoveď. Druhý list doteraz nebol doručený. List dieťaťa je síce negatívny, ale považuje to za pozitívne, že sa dieťa tým zaoberá a myslí si, že vzťah sa musí budovať a môže byť lepší. Žiada, aby súd vykonal znalecké dokazovanie, aj napriek vyjadreniu maloletej, aby si navrhovateľ nevyčítal, že nespravil všetko pre to, aby sa mohol s dcérou stretávať. Po vykonaní znaleckého dokazovania PZ navrhovateľa uviedla, že sa oboznámili so znaleckým posudkom, nechcú zasahovať do odbornosti odborného stanoviska ustanovenej znalkyne a teda sa vyjadrovať, či sa stotožňujú alebo nestotožňujú s jej záverom, jej záver akceptujú.

5. Právna zástupkyňa matky malol. na pojednávaniach uviedla, že sa rozprávala s maloletou, táto chce byť vypočutá súdom. To, že jej otec píše listy, že sa chce s ňou stretávať, považuje to za obťažovanie, zrútila sa z toho, preto si ani neprevzala druhý list od otca. Maloletá vyhľadala psychológa, sama prosila matku, lebo ju to zaťažuje. Na základe znaleckého posudku, ktorý potvrdzuje dlhodobé stanovisko zo strany matky, že styk otca s malol. A. nie je v jej najlepšom záujme, navrhuje, aby súd styk otca s maloletou neupravoval a keďže otec ani právna zástupkyňa nevzniesli námietky proti znaleckému posudku, tak v odôvodnení „prečo súd nemá upraviť styk otca s maloletou, poukazuje v celom rozsahu na závery znaleckého posudku s tým, že dôvody sú jednoznačne v znaleckom posudku uvedené a to dôvody, že stretávanie otca s maloletou by poškodilo aj možnosť budúcej prípadnej úpravy styku.

6. Kolízny opatrovník uviedol, že sa prikláňajú k záverom znalca. Maloletá jasne vyjadrila vnímanie, je vo veku, keď sama už vie zhodnotiť, či chce alebo nechce byť v styku s otcom a do budúcnosti s pribúdajúcim vekom zistí, že otca viac chce sama spoznať.

7. Súd doplnil dokazovanie v intenciách zrušujúceho rozsudku a zistil tento skutkový stav:

8. Zo Správy psychologičky RPPS zo dňa 28.05.2021 vyplýva, že maloletá má vedomosť o svojom biologickom otcovi, vie čo to znamená, avšak spontánne sa sama o ňom nevyjadruje a čo sa biologického otca týka odpovedá len na kladené otázky v zmysle nechce sa s ním rozprávať, nechce sa s ním vídať a keď ho stretne a on ju ohlasuje je jej to nepríjemné. Maloletá ho vníma ako cudzieho človeka a nevie čo by s ním robila, keby sa s ním stretla. Dieťa verbálne vyjadruje kladné city k svojej rodine, najmä matke, sestram, k manželovi matky a zosnulému manželovi matky, ktorého aj naďalej považuje za svojho otca. V závere psychologička konštatuje, že maloletá, čo sa týka otca, nevyjadruje k nemu žiadne city a vo svojom chápaní ho nepovažuje za svojho otca a verbálne vo vzťahu k otcovi vyjadruje negatívne emócie. Stretávanie s otcom nateraz vylučuje.

9. Zo Správy kolízneho opatrovníka ohľadom priebehu stretávania sa otca s malol. dcérou zo dňa 01.02.2023 vyplýva, že styk malol. Natálie s pánom H. I. neprebíha. Matka malol. dieťaťa sa vyjadrila

tak, že postoj dcéry ku styku s otcom vníma ako viac odmietavý. V závere konštatuje, že dieťa naďalej styk s otcom odmieta a stotožňuje sa so závermi psychologickéj správy, ktorá bola vypracovaná psychologičkou RPPS Mgr. Pálešovou na základe predchádzajúceho psychologického poradenstva.

10. Zo Záverov Znaleckého posudku č.202301585651 súdnej znalkyne PhDr. Mgr. Aleny Bednárovej o.i. vyplýva, že znalkyňa dospela k názoru, že stretávanie sa maloletej A. s jej biologickým otcom nie je v jej najlepšom záujme, nakoľko maloletá nemá k otcovi vybudované žiadne citové väzby, nemá na čom stavať svoju vzťahovú skúsenosť s ním a kontakt s otcom si sama nepraje. Konštatuje, že maloletá má primeraný vek a psychickú vyspelosť na to, aby dokázala posúdiť svoje želanie v tejto veci, a taktiež ho adekvátne odôvodniť. Maloletá má k matke vybudovaný pevný, kladný citový vzťah, matka je pre ňu bezpečnou vzťahovou osobou, ich vzájomný vzťah je dôverný, otvorený, rešpektujúci. K otcovi H. I. maloletá neprejavuje žiadne citové väzby pozitívneho charakteru. Identifikuje k osobe p. I. emócie: strach (z toho, že ju vyhľadáva, kontaktuje), hnev (má z kontaktu s jeho osobou prevažne negatívne spomienky z minulosti, stupňujúcu sa averziu – na tom podklade, že podľa nej p. I. nerešpektuje jej želanie, aj keď si je vedomý toho, že ona o kontakt s ním nestojí. K p. I. sa maloletá vzťahuje ako k cudzej osobe, takto ho vníma aj prezentuje. Prekáža jej jeho prejavovaný záujem (ktorý môže byť z jeho strany autentický a úprimný), tento však maloletá nevyhodnocuje pozitívne, ale práve naopak, vníma to ako vyhľadávanie až sledovanie jej osoby, ktoré ju zaťažuje a ktoré si nepraje. Pokiaľ by maloletá stála o kontakt s biologickým otcom, dokázala by si svoj názor presadiť aj proti vôli matky (pokiaľ by táto so stretávaním nesúhlasila). Vzhľadom k absencii citových väzieb, ale aj spomienok maloletej na pozitívne skúsenosti a zážitky, ktoré by mohli byť podkladom k vytváraniu budúceho vzťahu a tiež k dlhému obdobiu niekoľkých (9) rokov, kedy maloletá nebola v kontakte s biologickým otcom, je pravdepodobnosť, že maloletá si vytvorí k svojmu biologickému otcovi vzťah, nízka. Eventuálny vzťah je možný skôr skrz rešpektujúci prístup k jej osobe a želaniu, pričom zníženie tlaku na vynútenie styku je odporúčanou (vhodnejšou) stratégiou pre otca malol. do budúcnosti. Treba tiež prihliadať na to, že mal. A. je vo veku puberty, kedy každé autoritatívne rozhodnutie volá po rebelii a vzdore, čo je v tomto vývinovom období veku primerané. Aktuálne nie je vhodné styk mal. s otcom vnucovať, nakoľko maloletej situácia emočne zaťažuje a to neprispieva k novej budúcej úprave vzťahov. Bez súhlasu maloletej k vzájomnému stretávaniu by vynútenie kontaktov poškodzovalo malolete.

11. Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí mal. dieťa do osobnej starostlivosti.

12. Po rozhodnutí odvolacieho súdu – Krajského súdu v Nitre rozsudkom sp. zn. 9CoP/35/2021-346 zo dňa 03.02.2023, predmetom konania zostal návrh otca na úpravu styku otca s malol. A..

13. Vo vzťahu k úprave styku otca s maloletou A. v napadnutom rozhodnutí dospel odvolací súd k záveru, že súd prvej inštancie sa pri úprave styku otca s maloletou v rozsudku nevysporiadal so všetkými skutočnosťami, ktoré vyšli v konaní najavo a z ktorých vyplýva záver, že dieťa otca odmieta, nechce sa s ním stretávať, pričom stretávanie sa otca s dieťaťom nateraz vylúčila i psychologička K. K. M., ktorá s maloletou A. absolvovala psychologickú konzultáciu. Z rozhodnutia súdu prvej inštancie v rozsahu úpravy styku otca s maloletou A. nie je zrejmé, akými skutkovými okolnosťami a právnymi úvahami sa riadil, keď upravil stretávanie sa otca s maloletou v rozsahu ním prijatej úpravy. Potom v tomto ohľade je potrebné konštatovať, že závery súdu prvej inštancie sú i nepreskúmateľné, keď z nich nie je zrejmé, ako sa vysporiadal s vyššie uvedeným faktom absolútneho nezájmu a odmietania dieťaťa o kontakt s otcom, a prečo práve ním prijatú úpravu styku považoval v danej veci za vhodnú.

14. Súd v zmysle intencií odvolacieho súdu doplnil dokazovanie a na návrh navrhovateľa - otca maloletej bol vypracovaný Znalecký posudok. č. 202301585651 súdnou znalkyňou PhDr. Mgr. Alenu Bednárovou.

15. K návrhu navrhovateľa na úpravu styku otca s mal. Natáliou súd uvádza, že vykonaným dokazovaním vyššie uvedeným znaleckým posudkom mal za preukázané, že stretávanie sa maloletej A. s jej biologickým otcom nie je v jej najlepšom záujme, nakoľko maloletá nemá k otcovi vybudované žiadne citové väzby, nemá na čom stavať svoju vzťahovú skúsenosť s ním a kontakt s otcom si sama nepraje. Maloletá má primeraný vek a psychickú vyspelosť na to, aby dokázala posúdiť svoje

želanie v tejto veci, a taktiež ho adekvátne odôvodniť. Maloletá má k matke vybudovaný pevný, kladný citový vzťah, matka je pre ňu bezpečnou vzťahovou osobou, ich vzájomný vzťah je dôverný, otvorený, rešpektujúci. K otcovi H. I. maloletá neprezentuje žiadne citové väzby pozitívneho charakteru. Identifikuje k osobe p. I. emócie: strach (z toho, že ju vyhľadáva, kontaktuje), hnev (má z kontaktu s jeho osobou prevažne negatívne spomienky z minulosti , stupňujúcu sa averziu – na tom podklade, že podľa nej p. I. nerešpektuje jej želanie , aj keď si je vedomý toho , že ona o kontakt s ním nestojí. K p. I. sa maloletá vzťahuje ako k cudzej osobe , takto ho vníma aj prezentuje. Prekáža jej jeho prejavovaný záujem (ktorý môže byť z jeho strany autentický a úprimný), tento však maloletá nevyhodnocuje pozitívne , ale práve naopak , vníma to ako vyhľadávanie až sledovanie jej osoby, ktoré ju zaťažuje a ktoré si nepraje. Pokiaľ by maloletá stála o kontakt s biologickým otcom, dokázala by si svoj názor presadiť aj proti vôli matky (pokiaľ by táto so stretávaním nesúhlasila).Vzhľadom k absencii citových väzieb , ale aj spomienok maloletej na pozitívne skúsenosti a zážitky, ktoré by mohli byť podkladom k vytváraniu budúceho vzťahu a tiež k dlhému obdobiu niekoľkých (9) rokov , kedy maloletá nebola v kontakte s biologickým otcom , je pravdepodobnosť, že maloletá si vytvorí k svojmu biologickému otcovi vzťah, nízka. Eventuálny vzťah je možný skôr skrz rešpektujúci prístup k jej osobe a želaniam , pričom zníženie tlaku na vynútenie styku je odporúčanou (vhodnejšou) stratégiou pre otca malol. do budúcnosti. Treba tiež prihliadať na to, že mal. A. je vo veku puberty , kedy každé autoritatívne rozhodnutie volá po rebélii a vzdore, čo je v tomto vývinovom období veku primerané. Aktuálne nie je vhodné styk mal. s otcom vnucovať, nakoľko maloletú situácia emočne zaťažuje a to neprispieva k novej budúcej úprave vzťahov. Bez súhlasu maloletej k vzájomnému stretávaniu by vynútenie kontaktov poškodzovalo maloletú.

16. Súd v zmysle záverov znaleckého dokazovania, keď aktuálne nie je vhodné styk maloletej s otcom vnucovať , nakoľko maloletú situácia emočne zaťažuje a to neprispieva k novej budúcej úprave vzťahov a bez súhlasu maloletej k vzájomnému stretávaniu by vynútenie kontaktov poškodzovalo maloletú., preto návrh otca malol. na úpravu styku otca s malol. Natáliou zamietol.

17. Podľa §52 CMP, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa §53 CMP, v konaní vo veciach určenia otcovstva a v konaniach vo veciach notárskych úschov môže súd priznať náhradu trov konania účastníkom, ktorí mali vo veci úspech, proti účastníkom, ktorí úspech nemali, ak to možno spravodlivo požadovať.

Podľa §-255 ods.2CSP, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

18. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd podľa § 53 CMP v spojení s §255 ods.2CSP a vyslovil, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

19. Navrhovateľa, ktorý navrhol vykonať vo veci znalecké dokazovanie, súd zaviazal zaplatiť súdnej znalkyni PhDr. Mgr. Alene Bednárovej znalečné v sume 81,36 eur, ktoré nebolo zaplatené z preddavku zloženého navrhovateľom v sume 800eur, keď súdnej znalkyni bolo priznané uznesením sp.zn.TO-5Pc/30/2019-871 zo dňa 02.10.2023 znalečné v sume 881, 36eur.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia, písomne v dvoch vyhotoveniach, cestou Okresného súdu Nitra na Krajský súd v Trnave.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, a akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Podanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a príloh tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis s prílohami, ak je to potrebné. Ak účastník nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky ,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane , aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere , že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd ,
- d) konanie má inú vadu , ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci ,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy , potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností ,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam
- g) zistený skutkový stav neobstojí , pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku , ktoré neboli uplatnené alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci .

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uzneseniu súdu prvej inštancie , ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej , má vadu uvedenú v odseku 1 , ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania .

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany , ktoré neboli uplatnené pred súdom prvej inštancie možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok konania,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ nemohol bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (Exekučný poriadok).